

1.5. SUPR - 600 7020.5

թիւ 7

ՍՈՒՐԲ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՃԱՐԻ ՆՈՐՈԳՄԱՆ
ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԵԱՆ ԱՌԻԹՈՎ

Ասկէ ետեւ ինքնաշարժային տրակտորներով և քարայրներով համապատասխան ճանապարհներ կ'աշխատեն արագացնելու համար Երևանի քաղաքի և Երևանի մարզի միջև գտնուող Երևան-Երզնկա ճանապարհը:

ճարը, բնութեան արհաւիրքներէն ու ժամանակի մաշումէն սասանած իր կառույցով պարտադրանքին տակն է մեծածախս վերանորոգութեան մը որ պիտի արժէ երեք միլիոն տուար, մէկ միլիոնը վճարելի Հայ ժողովուրդէն:

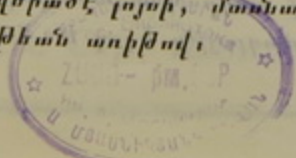
Տնտեսական այս մեծ կարիքին առջև անվարան որ մթադնեցան պահ մը Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան բոլոր անդամներուն հոգիները, վասնզի իբրեւ 15 դարերու աննահանջ պահակն ու խնամածուն հայուն հնամենի այդ սրբազան ժառանգութեան, ամենէն աւելիով իրեն կը մնար մեծ աւանդին տնայարար պահպանումին նախանձայոյց մտահոգութիւնը:

Բայց միշտ ալ, մեր հոգիներուն մէջ ուրիշ անկիւն մը, պլպլաց յոյսին շողը թէ՛ Հայաստանեայց ժողովուրդը, հաւատարիմ իր խոճի ձայնին ու իր դարաւոր պապնական աւանդութեան, պիտի չլքէր երեք նոր Սիոնի իր հնամենի փառքը, Հայկական Երուսաղէմի սա փոքրիկ Հայաշխարհը, իր երկրորդ Հայրենիքը:

Արդարեւ անպատմելի խնդութեամբ կ'այցուի այսօր մեր հոգին, երբ կը տեսնենք թէ խաբուած չենք մեր սրբազան ակնկալութիւններուն մէջ, վասնզի մեր Միաբանութեան նոյն նախանձայոյց մտահոգութեամբը վարակուած է ազգն ամբողջ ու մէկտեղած բոլորին ուշադրութիւնը մեր Տիրոջ հրաշալոյս Գերեզմանին վերանորոգութեան մեծ զաղափարականին շուրջ:

«Օրէնք ի Սիոնէ ելցեն»: Այս մեծ իրողութեան առաջին դրօշակիրը եղաւ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ աստուածակերտ Մայր Աթոռը՝ Ս. Էջմիածինը: Հինչեց պատգամը Հայուն Սինայէն, Լուսաւորչի լուսակերտ Աթոռէն, որուն շնորհազարդ Գահակալին ու շինարար Կաթողիկոսին, Վեհափառ Վազգէն Հայրապետին սրբատառ կոնդակը, իբրեւ պատգամաբերը մեր պատմութեան դարաւոր խորքերէն փայլատակող լուսաշող մեծ հոգիներուն, եղաւ առաջնորդող հրաւէրը ի սփիւռս աշխարհի բոլոր հայորդիներուն, վերակերտելու Հայ Երուսաղէմի հոգեւոր փառքին լուսոյ խորանը: Կը զգանք թէ երախտապարտ ենք Լուսաւորչի տան մեծանուն ժառանգին, հանուրց Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ մեր սիրեցեալ Հայրապետին, որ զիսցաւ ի դէպ ժամու բաժնել Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան ու անոր Ամենապատիւ Սրբազան Պետին վրդովալից մտահոգութիւնները, թէ՛ բարոյական, թէ հոգեւոր և թէ նոյնիսկ տնտեսական գետններու վրայ: Ակնդէտ կը սպասենք այն երջանիկ օրուան ուր Ազգիս աստուածարեալ ու սիրելի Հայրապետը, իր անձին իսկ ներկայութեամբ պիտի խանդոտէ սիրով ու լոյսով «նորոյս Սիոնի» մանկունքը, Հայ Երուսաղէմի և Սրբոց Յակոբեանց Միաբանութեան զինուորեալ եղբայրութիւնը:

Մեր նուիրակներու վերադարձը կը բերէ մեզի երջանիկ ապահովութիւնը թէ ի սփիւռս աշխարհի կոտորակեալ մեր ժողովուրդը, հաւառակ իր հոգիին վրայ պարտադրուող օտար մշակոյթներու մաշող կնիքին, կը մնայ հազօրդ իր հոգեւոր ու ազգային դարաւոր խոէալներուն, ու հաւատարիմ իր ցեղին, իր Եկեղեցիին ու անոր սիրեցեալ Հայրապետի մեծ պատգամին՝ իր կարգին պիտի բաժնէ Ս. Յակոբեանց զինուորազրեալ ափ մը Միաբանութեան տրամութիւնը, ու անգամ մը ևս անոր մութը պիտի վերածէ լոյսի, մասնաւորաբար Ս. Յակոբեան Տաճարի մեծածախս նորոգութեան առիթով:

Միջխորութիւն է մեզ հաստատել թէ մեր ժողովուրդը սա կեցուածքին ետե կը յայտնաբերէ մանաւանդ առողջ ու եկեղեցաշէն զիտակցութիւնը թէ Հայ երուսաղէմի կրօնական ու ազգային իրաւանց պահպանութիւնը, իր բոլոր տեղական հանգամանքներէն անդին, պահպանութիւնն է մանաւանդ համաքրիստոնէական — միջազգային գետիններու վրայ Հայց. եկեղեցւոյ և Հայ ժողովուրդի ամենէն պատուաբեր և ամենէն առանձնաշնորհալ մէկ դիրքին, որուն ըղձացին աշխարհի ժողովուրդներէն ու եկեղեցիներէն հղօքադոյնները ու չկրցին ունենալ: Հայ երուսաղէմի ու անոր Սրբատեղեաց փառքին պահպանութիւնը պահպանութիւնն է թէ՛ մեր ազգային և թէ՛ նոյնիսկ միջազգային համաքրիստոնէական անդաստաններէ ներս քրիստոսանուէր սրբազան ապրումներու, խանդի, վերացումի, հոգևոր ներշնչումի ամենէն բիւրեղացած ակնադրելին, որ մեծ Աստուածորդին քայլերուն ու ձայնին սրբազան օծումովը նուիրականացած Սրբավայրն իսկ է:

Հայ երուսաղէմի և անոր Սրբատեղեաց պահպանութիւնը անվտանգ պահպանումն է Հայց. եկեղեցւոյ հրաշալոյս մարմինն, որուն կենդանութեան զեկավար, սրբազան զլխաւորութիւնը եթէ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածինն է, ապա այդ մեծ կենդանութեան կենսատու աւելին բաշխման գործարանաւորութիւնն ու սիրտն է Ս. Յակոբեանց Առաքելական Ս. Աթոռը իր ազգային ու միջազգային սրբատեղիներով, իր վանքերով, կրթական հաստատութիւններով, զրաւանութեան, արուեստի ու զրչարուեստի անմրցելի իր թանգարաններով, հոգևոր ու ազգային կեանքի վառարան իր ազգապարծան բոլոր հաստատութիւններով:

Աւրախ ենք որ այդ զիտակցութիւնը մեր ժողովուրդի բոլոր խաւերէն ներս, վերածուած գործնական վիճակի Ս. Յարութեան Տաճարի վերանորոգութեան առիթով, մասնաւորապէս սկսած է յայտնաբերել շարքը մեծագործ բարերարութիւններու:

Սիւնի էջերը տակէ տաշ եղան արձագանգը Գալուստ կիւլտէնկեան Հիմնարկութեան 300,000 տոլարի իշխանական նուիրատուութեան:

Մեր նուիրակներու վերադարձը կը բերէ մեզ շարունակութիւնը մեծ այս բարերարութիւններու շարքին, որուն մէջ հետզհետէ ի յայտ կուգան այնքան սիրելի անունները Գարակէօզեան տունին, 60,000 տոլարի նուիրատուութեամբ, անունները մեր ժողովուրդի առատաձեռն նուիրատուներուն, յանձինս Պրնք. Հայկ Գավուզճեանի, Ալեքս Մանուկեանի, Եղուարդ Մարտիկեանի, Տատուր Տատուրեանի, Սարգիս Զարդարեանի, Խոյիկեան և Պաշեան Եղբայրներու և տակաւին անունները եկեղեցական բարեպաշտիկ կազմակերպութիւններուն, ինչպէս՝ Նիւ Եօրքի Ս. Խաչ, Տիթրոյթի, Ուստրի, Նիւսթրի, Սիրաքիւսի, Ռիչմոնտի եկեղեցիներուն և հայ համայնքներուն, որոնք հակառակ իրենց տեղական տղադակուղ կարիքներուն, բերած են իրենց կտրելի լաւագոյնը, Հայկական երուսաղէմի փառքին յաւերժութեան ի խնդիր:

Ունինք հաստատ վկայութիւնը մեր Հոգշ. նուիրակներուն, թէ Հայ Սիւնի շինութեան ի խնդիր, տակաւին պիտի գերածի սա խանդը ու վարակէ մեծ ու փոքր մեր բոլոր գաղութներն ու մեր ժողովուրդի աղքատ թէ հարուստ բոլոր գաւակներուն սրտերը, ու մենք յաջորդող տարեշրջանին Սիւնի այս

Ս. ԳՐԱԿԱՆ

ՕՏԱՐԱԿԱՆԸ

Գալիլիոյ մէջ Օտարականին համբաւը կ'աճէր, և օրէ օր կը մեծնար թիւը իր ունկնդիրներուն: Ուր որ գտնուէր, բազմութիւնը կը շրջապատէր զինքը, լսելու համար իր խօսքը, որ քաղցր էր ու տարաշխարհիկ, արքաներու պարտէզէն բերուած սակիսնձորներու նման: Երբեմն մեղմ էր այդ խօսքը, աստղերու համերգին պէս, և յաճախ հզօր, այրուելու չափ իր կրակէն:

Ունկնդիրները կը տարուէին իր ձայնէն և բառերու նուազէն, նուիրակոյն այն բղխումէն՝ որ կը լուսաւորէր սիրտերը նոր իղձերու կարօտով, շինելու պատառը վաղուան երազին: Իր լուսութեանը մէջ անապատ մը կար, իսկ իր խօսքին մէջ՝ պարտէզ մը աղուոր:

Յաճախ ոռակ մը, կամ գրուազ մը կեանքէն ու բնութենէն առնուած, կու գար բացելու մարդոց ներքնաշխարհը: Ան իր խօսքին հրաշքով գիտէր ներս մտնել մարդոց սիրտերէն և մարմիններէն, անոնցմէ դուրս վտարելու չարիքն ու մեղքը, նման Աստուծոյ ճառագայթին և կեանքի շունչին:

Խոնարհ ու հեղ էր Ան նման գառնուկի, բայց հզօր զերթ առիւծ որ կը գիտակցի իր ուժին և զօրութեան: «Ես եմ լոյսը

աշխարհին և ճամբան ճշմարտութեան», կ'աղաղակէր, «Աստուած իմ մէջն է՝ ապրի և ես՝ Աստուծոյ»: Իր շուրջիններուն Ան կը թուէր զեղեցիկ երազ մը, Գալիլիոյ երկնքին վրայ բացուած, երազը մարդարէններուն և աշխարհին: Բոց մը բլուրներու հարին և փոթորիկը երկնքին մէջ:

Կը տեսնէր երազներ և կը լսէր ձայներ որոնք անձանօթ էին իր շուրջիններուն: Մինակ էր յաճախ, նոյնիսկ բազմութեան մէջ: Մարդիկ իրենց առանձնութեամբ միայն կրնային հանդիպիլ իր առանձնութեանը:

Լուս պահերուն անգամ կրնար խօսիլ լեռներուն, ծովին և երկնքին հետ: Տխուր էր Ան յաճախ, տխրութիւն մը սակայն որ իր շրջներուն՝ Ժպիտի կը վերածուէր, ինչպէս աստղերու փոշին՝ մանուկներու թարթիչներուն: Անիկա նման էր աշտան սկի քօղին և լուսնի լոյսին, անտառներուն և լիճին վրայ բացուած:

«Անօգուտ է մարմինը, կ'ըսէր յաճախ, որ հոգին վրայ կը ծանրանայ բեռ մը ինչպէս: Սնուցանել մարմինը և լքել հոգին՝ դաւել է առաքինութեան, որ սկի սանդուղի մը պէս կ'երկարի մարդոց և Աստուծոյ միջև: Երկինքն է մեր հայրենիքը, իսկ աշխարհը կղզի մը օտար, որուն տխուր պանդուխտներն են մարդիկ: Ով որ յաւերժութեան կը նայի, օտարական մըն է այս աշխարհի համար»:

Ունկնդիրներուն մէջ կային մտքասուրներ և Փարիսեցիներ, որոնք դժգոհ կը թուէին ըլլալ Օտարականին արտայայտութիւններէն:

Էջերէն անգամ մը ևս պիտի բերենք երջանիկ աւետիսը նոր և հնչեղ նուիրատուութիւններու:

Ակնդէտ կը սպասենք որ Ս. Յարութեան Տաճարի վերաշինութեան այս շատ կարևոր գործին առթիւ ստեղծուած խանդով վարակուին մանաւանդ մեր ժողովուրդի մեծանուն կազմակերպութիւնները, Հ. Բ. Բ. Միութիւնը, Կիւլ-լապի Կիւլպէնկեան Հաստատութիւնը, հայրենակցական, մշակութային ու ամէն կարգի կազմակերպութիւնները մեր ժողովուրդին, իւրաքանչիւրը բերելով իր սրբազան լուսան, կերտելու համար Լուսաւորչի «Լուսոյ Սուրբ Խորան»ի ամենէն տիրական փողբերէն, յաւերժական Հայկական Երուսաղէմը: